

استالین و مسأله ی ملیت ها

هندرد

ابعاد حیرت انگیز جنایاتی که بوروکراسی استالینی در شوروی مرتکب شد با آغاز فروپاشی شوروی بیشتر آشکار شدند. آن چه که در زیر ملاحظه می کنید چند نمونه از اسنادی است که از «بایگانی ویژه ی استالین» استخراج شده و برای اولین بار در نشریه ی اخبار «مسکو»، شماره ۴۲، نوامبر ۱۹۹۰ به چاپ رسیدند.

زمان و افشای این اسناد که گوشه هایی از فجایع دوران استالین را نشان می دهند، آن هم در نشریات خود رژیم، گویاتر از آن است که به تفسیر نیاز داشته باشند. گردآورنده ی این اسناد خود بر این رویدادهای باور نکردنی «کشتار جمعی» نام نهاده است. آن چه بیش تر از ابعاد آمارهای جنایات موجود موجب شگفتی و حیرت انسان می شود. همانا زبان خشک و سرد این اسناد است. تو گویی این کلمات فاقد کمترین احساسات و عواطف، نه درباره ی «عملیاتی» که موضوعشان سرنوشت میلیون ها انسان بی گناهی که متحمل شدیدترین صدمات و فجایع شدند، می باشد، بلکه مسأله مثلاً حمل چند کیسه سیب زمینی است. آری از نظر استالینیزم ارزش انسان ها به اندازه ی سیب زمینی هم نیست!

اکثر اسناد به امضای لاونتی بریا است. و رئیس کا. گ. ب و قدرتمندترین فرد بعد از استالین بود. وی هم چون استالین یک گرجی متعصب بود.

* * *

تخلیه و کوچ اجباری خلق‌های کشورمان بخشی از صفحات تاریک تاریخ گذشته‌مان است. کوچ‌های سال‌های دهه ۱۹۴۰ برای سال‌های مدیدی به دست فراموشی و سکوت سپارده شدند. در این شماره از نشریه‌ی پاره‌ای از اسناد این «عملیات» غیرانسانی را منتشر می‌سازیم. این اسناد که برای اولین بار انتشار می‌یابند، اسنادی هستند که در مرکز بایگانی اسناد دولتی اتحاد جماهیر شوروی نگهداری می‌شدند. «بایگانی ویژه ی استالین» که مدیریت کمیساریای امور داخله و امنیت یک نسخه از کلیه ی اسناد مهم را برای آگاهی «رهبر ملت» در آن جا نگه می‌داشت هم جزء این مرکز بودند. این اسناد به زودی در نشریه ی ایزتوریا (تاریخ اتحاد جماهیر شوروی) در سال ۱۹۹۱ به چاپ خواهند رسید.

* * *

آلمانی زبان‌ها

فرمان صدر هیأت رئیسه اتحاد جماهیر شوروی- شورای عالی.

موضوع: تخلیه آلمانی زبان‌های ساکن نواحی رود ولگا.

بر طبق اطلاعات موثقی که به مراجع عالی ارتش رسیده است، در بین آلمانی زبان‌های ساکن ناحیه ی ولگا ده‌ها هزار خرابکار و جاسوس وجود دارند که با دریافت اولین علامت از سوی آلمان مناطق آلمانی نشین ولگا را به آتش و خون خواهند کشید.

مقامات شوروی تاکنون کوچک ترین گزارشی در مورد وجود چنین خرابکاران و جاسوسانی در بین آلمانی زبان های ساکن سواحل ولگا که دال بر اختفای دشمنان دولت و مردم شوروی باشد دریافت نکرده اند.

هر آینه اگر با کوچک ترین اقدام خرابکاری به نفع آلمان از سوی آلمانی زبان های خرابکار و جاسوس ساکن این نواحی و یا نواحی مجاور مواجه شویم و یا خونی ریخته شود، دولت شوروی به تبعیت از قانون جنگ خود را مجاز می شمارد که اقدامات تنبیهی علیه کل جمعیت آلمانی زبان این مناطق اعمال دارد.

به منظور اجتناب از وقوع چنین پدیده ی ناخواسته ای و برای جلوگیری از ریخته شدن خون های بسیار، صدر هیأت رئیسه ی اتحاد شوروی لازم می بیند که این نواحی از وجود جمعیت آلمانی زبان به کل تخلیه شود. آن ها را باید به نواحی قابل کشت کوچ داده و در این امر باید به آن ها یاری رساند.

مناطق نووسیپیرسک، امسک، آلتای، قزاقستان و نواحی مجاور آن که زمین های قابل کشت دارند به آن ها تخصیص داده شده است. در این مورد به کمیته ی امنیت ملی دستورات لازم داده شده تا در اسرع وقت به امر تخلیه ی آلمانی ها و اسکان مجددشان اقدام ورزند.

۲۸ اوت ۱۹۴۱

* * *

کالیک ها

یادداشت بریا به استالین

در اجرای فرمان صدر هیأت رئیسه شورای عالی و تصمیمات مؤخذه توسط شورای کمیساریای خلق مورخ ۲۸ اکتبر ۱۹۴۳، کمیساریای امور داخله اقدام به تخلیه ی قوم کالیک و اسکان مجددشان در نواحی شرقی کرده است... در مجموع ۲۶۳۵۹ خانوار که بالغ بر ۹۳۱۳۹ نفر می شوند کوچانیده شدند.

کوچ آن ها به نواحی آلتای، کراسنویارسک، امسک و نووسیبیرسک توسط ۶ قطار انجام شد. در این عملیات هیچ حادثه ای و یا زیاده روی رخ نداد.

* * *

کاراشای ها

یادداشت دفتر وزارت امور داخله در استاورپل به کمیسار خلق در امور داخله.

در نوامبر ۱۹۴۳ تعداد ۱۴۷۷۴ خانوار که مشتمل بر ۶۸۹۳۸ کاراشای می شوند از مناطق خودمختار کاراشای تخلیه شدند. در مرحله ی بعدی عملیات ۳۲۹ خانوار دیگر به کوچ داده شدگان قبلی ملحق شدند. تکاچنکف، رئیس اداره ی کمیساریای خلق امور داخله در استاورپل.

* * *

چین ها و اینگوش ها و بالکارها

تلگراف بریا به استالین.

کمیته ی دفاع ملی، رفیق استالین

اقدامات اولیه برای تخلیه ی چین ها و اینگوش ها در شرف اتمام است. پس از سرشماری ۴۵۹۴۸۶ نفر مشمول تخلیه و کوچ می شوند. این رقم شامل ساکنین نواحی مرزی داغستان و ولادیکا فکاز هم می شود.

با توجه به سنگینی حجم عملیات و با در نظر گرفتن کوهستانی بودن این مناطق، تصمیم گرفته شده که کل عملیات بیش از ۸ روز طول نکشد (از جمله سفر با قطار). کل عملیات در مناطق غیرکوهستانی و بخشی از مناطق کوهستانی نامسکون در طی سه روز نخست باید انجام شود. این مرحله جمعاً ۳۰۰/۰۰۰ نفر را دربر می گیرد.

۴ روز باقی مانده به تخلیه ی ۱۵۰/۰۰۰ نفر در مناطق کوهستانی اختصاص خواهد داشت. تخلیه ی ۶ تا ۷ هزار داغستانی و سه هزار اوستی از مزارع اشتراکی و دولتی در داغستان شمالی هم جوار چین از اهمیت ویژه ای برخوردار است. با توجه به میزان و اهمیت عملیات تقاضا داریم که به من اجازه دهید در طول عملیات شخصاً در محل حاضر باشم.

* * *

کمیته ی دفاع ملی- رفیق استالین

بر طبق دستورالعمل های شما به منظور تقویت عملیات چین ها و اینگوش ها، علاوه بر اقدامات امنیتی- نظامی معمولی، اقدامات استثنایی زیرین هم انجام شده اند:

از سوی مناطق ۲۴ گانه مورد پوشش عملیات چهل کارمند دولت عضو جمهوری از بین چچن ها و اینگوش ها به ما ملحق شده اند. وظیفه ی این افراد این است که در مناطق غیرمسکونی از فعالین محلی چند نفری را برای آژیتاسیون و ترغیب کوچ داده شدگان به زندگی در این مناطق انتخاب کنند. پس از گفتگو با دو ملای بانفوذ ج. آرازائف و آ. قاسم اف، تصمیم گرفته شد که آن ها از طریق همکاری با ملاها و دیگر مقامات محلی موجب تسهیل عملیات شوند.

.... عملیات در بامداد ۲۳ فوریه آغاز خواهد شد. به منظور ممانعت از خروج تبعید شدگان از مناطقی که برای آن ها در نظر گرفته شده، پیشنهاد می شود که با ایجاد یک کمربند حفاظتی کل منطقه به محاصره در آید تا راه های ورود و خروج بسته شوند. مردم به یک جلسه فرا خوانده خواهند شد. به نیمی از آن ها گفته خواهد شد که اسباب اثاثیه خود را جمع و جور کنند، در همین حال نیمه ی دیگر را خلع سلاح کرده و به مناطق تعیین شده انتقال داده خواهند شد. قول می دهم که عملیات با افتخار و سرافرازی به پایان رسد.

ل. بریا ۲۲ فوریه ۱۹۴۴

* * *

نکاتی در مورد تخلیه بالکارها در ۶ صبح ۱۷ مارس ۱۹۴۴
سوار بر قطار شدگان: ۱۴ قطار (۹ قطار ارنبرگ، ۵ قطار تاشکند)، حامل
۳۷/۷۱۳ نفر که به ترتیب ۵/۴۴۴ نفر در فروزن، ۲/۷۰۲ نفر در ایسک

کول، ۲/۷۴۲ نفر در سمی پالاتینسک، ۵/۵۴۱ نفر در آلتا، ۵/۲۷۸ نفر در قزاقستان جنوبی، ۵/۲۷۸ نفر در امسک، ۵/۵۲۱ نفر در اکمونسک، ۵/۲۱۹ نفر در جلال آباد و ۲/۶۵۰ نفر در پاولو اسکان داده شدند. ولکوف، معاون اداره ی سوم کا. گ. ب.

* * *

تاتارها

بریا- کمیسر خلق در امور داخله و امنیت ملی در ۱ آوریل ۱۹۴۰ جمعیت کریمه بالغ بر ۱/۱۲۶/۸۰۰ نفر می شد که شمار تاتارها به ۲۱/۸۰۰ نفر بالغ می شد. در فاصله ی روزهای ۲۰- ۱۷ آوریل ۱۹۴۰، در مجموع ۱۸۰/۰۰۰ نفر از کریمه تخلیه شدند. ۹۰/۰۰۰ هزار به ارتش سرخ اعزام شدند که ۲۰/۰۰۰ نفر از آن ها را تاتارها تشکیل می دادند. ۶۲/۰۰۰ تاتار آلمانی زبان کوچ داده شدند. ۶۷/۰۰۰ یهودی، کارامه و کرمچکا توسط آلمان هیتلری اعدام شدند. ۵۰/۰۰۰ تاتار آلمانی زبان به زور توسط آلمانی ها از کویان و شبه جزیره تامان به کریمه تبعید شدند. در عین عقب نشینی ارتش ما از کریمه، ۲۱/۰۰۰ تاتار کریمه ای از ارتش فرار کردند. در ناحیه ی پوپاترویا یک لانه ی جاسوسی-خرابکاری که ۶۷ عضو داشت کشف شد. یک افسر آلمان در پوشش یک جریان در سال ۱۹۴۴ آن را ایجاد کرده بود.

ب. کویولف، ۲۲ آوریل ۱۹۴۴

* * *

یادداشت بریا به استالین

... با توجه به خیانات تاتارهای کریمه نسبت به مردم شوروی و با توجه به نامطلوب بودن سکونت آن ها در درون مرزهای اتحاد شوروی، کمیسر امور داخله و امنیت ملی ماحصل تصمیمات اتخاذ شده توسط کمیته ی دفاع در مورد اخراج کلیه ی تاتارها از سرزمین هایشان را برای اخذ تصمیم نهایی به اطلاع شما می رساند.

ما فکر می کنیم که صلاح در این باشد که مسأله ی تاتارهای کریمه را باید در چارچوب امکانات کوچ داده شدگان در مناطق، ازبکستان، جهت به کار گرفتن اشان چه در کشاورزی- در مزارع اشتراکی دولتی- و چه در صنایع و حمل و نقل حل کرد. اسکان تاتارها در ازبکستان از سوی رفیق یوسویف، دبیرکل حزب ازبکستان، هم مورد تأیید واقع شده است.

مسکو، کمیسر امور داخله، رفیق بریا

در ساعت ۱۹ روز ۱۹ مه یک کاروان ویژه حامل ۱۶۵/۵۱۵ نفر تبعیدی به ایستگاه قطار وارد شد. در مجموع ۱۳۶/۴۱۲ نفر از آن ها توسط ۵۰ قطار به نواحی تعیین شده فرستاده شدند. عملیات کماکان ادامه دارد.

کیولنف، ۱۹ مه ۱۹۴۴

بگذار ارقام سخن بگویند!

آمار اداره ی ویژه ی اسکاندهی کمیساریای امور داخله در رابطه با عملیات اسکاندهی در اکتبر ۱۹۴۶.

جدول آمار تبعید شدگان بر اساس قومیت

اقوام	کل	مرد	زن	اطفال کم تر از ۱۶ سال
چچن و اینگوش	۴۰۰/۴۷۸	۹۷/۴۴۱	۱۱۵/۸۱۸	۱۹۱/۹۱۹
کارامشی	۶۰/۱۳۹	۱۰/۵۹۵	۱۶/۸۶۰	۳۲/۵۵۷
بالکار	۳۲/۸۱۷	۶/۱۴۷	۱۰/۲۸۴	۱۶/۳۸۶
کالمیک	۸۱/۶۷۳	۱۹/۵۰۶	۲۴/۱۴۳	۳۲/۹۹۷
تاتار	۱۹۳/۹۵۹	۴۳/۱۳۵	۶۸/۳۴۳	۸۲/۴۸۱
آلمانی زبان	۷۷۴/۱۷۸	۱۲۲/۳۳۶	۲۹۶/۵۱۴	۳۵۵/۸۲۸
آلمانی زبان های در خدمت ارتش سرخ	۱۲۱/۴۵۹	۷۱/۲۰۷	۵۰/۲۵۲	-
کولاک های سابق	۵۷۷/۱۲۱	۱۶۵/۵۱۹	۲۰۳/۸۹۷	۲۰۸/۳۰۹
ترک و کرد	۸۴/۴۰۲	۱۶/۵۳	۲۳/۲۷۷	۴۴/۷۷۲
ناسیونالیست های اوکراین	۲۹/۳۵۱	۵/۵۲۶	۱۴/۰۶۹	۹/۷۵۶
هم داستان دولت آلمان	۳/۱۸۹	۳۳۵	۱/۵۵۷	۱/۰۹۳
مسیحی های ارتدکس	۱/۲۱۲	۱۰۲	۶۵۹	۵۴۱
لیتوانی	۵/۴۲۶	۱/۱۷۵	۲/۳۱۱	۱/۹۴۵
افسران ارتش و الف	۹۵/۳۸۶	-	-	-
کل	۲/۴۶۰/۷۹۰	۵۴۴/۶۷۷	۸۲۷/۹۸۴	۹۷۸/۵۸۴

جدول آمار تبعید شدگان بر اساس محل تبعید

منطقه تبعید	۸۹۰/۶۹۸
قزاقستان	۱۷۹/۹۹۲
کمروف	۱۲۹/۴۲۳
قرقیزستان	۱۲۰/۸۵۸
مولوبف	۱۱۵/۴۳۶
کرانویارسک	۱۱۲/۳۱۶
آلتای	۳۵/۳۸۱
نوووسیبیرسک	۹۲۹/۶۸۰
تومسک	۸۳/۲۷۶
تیومن	۵۶/۶۱۱
چلیابینسک	۵۱/۸۶۵
امسک	۴۴/۷۶۷

منبع: کتاب «در دفاع از مارکسیزم» ویژه ی انقلاب اکتبر زمستان ۱۳۶۸

بازنویس: یاشار آذری

آدرس اینترنتی کتابخانه: <http://www.nashr.de>

ایمل یاشار آذری: yasharazarri@gmail.com

مسئول نشر کارگری سوسیالیستی: یاشار آذری

تاریخ بازنویسی: ۱۳۸۶